

för många verklighet först år två eller tre. Detta problem har nyligen uppmärksammats av statsvetardoktoranderna, senast i samband med förbundets årsmöte i Stockholm 2004. Där formulerade doktoranderna kravet på en "minsta nationell standard" där "alternativ finansiering" av forskarutbildningen inte får vara studiemedel och inte pågå längre än ett år. Att institutionerna i dagsläget skulle kunna gå doktoranderna till mötes ter sig utifrån studierektorernas "lägesrapport" inte särskilt troligt. Vi verkar befinna oss i rörelse bort från de trygga anställningsförhållanden doktoranderna - och säkert forskarsamhället i stort - efterlyser. I det ekonomiskt trängda läget lockar nog möjligheten till flexibilitet mer än en "nationell standard".

Vad hade då utbildningsminister Pagrotsky att säga om att forskarutbildningen som vi känner den är i knipa? Ministern påminde i sitt svar om att antagningen till forskarutbildning sedan 1998 är kopplad till ett krav om "säkerställd finansiering" och att doktorander med anställning ökat sedan dess. Utbildningsministern var för övrigt "övertygad om att högskolestyrelserna och fakultetsnämnderna vid lärosätena är bäst lämpade att göra de interna prioriteringar mellan ämnesområdena som de anser nödvändiga". (Svar på fråga 2004/05:1070 om halvering av doktorandtjänster i statsvetenskap i Göteborg, Utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky) Bollen sparkades således tillbaka till vår egen, lätt luggslitna, planhalva.

HELENA WOCKELBERG

Hur kan vi bli bättre?

Måndag morgon den sista februari 2005 var det säkert en och annan DN-läsande statsvetare som satte frukosten i vrångstrupen: en ekonomiprofessor som säger att vi statsvetare inte är tillräckligt bra!

Karl Gunnar Persson utgick från data i en artikel i *European Political Science* (2004) av Simon Hix, från London School of Economics. Årminstone på institutionen här i Uppsala väckte DN-artikeln en del diskussion samt en nyhet i *Uppsala Nya Tidning*. Flera av reaktionerna i den diskussionen var avvärande. "Såna här index säger väldigt lite", var en typisk försvarslinje.

Tvärtom anser jag att Hix index säger en hel del om svensk statskunskap. När jag påstår det utgår jag från något som är - eller bör vara - ett axiom för oss som forskare: Vetenskapen är internationell, den känner inga nationella gränser. Detta innebär bland annat att det är den internationella forskargemenskapen som är den slutgiltiga domaren om det vi gör är av något värde. Det är naturligtvis lättare att säga detta och hålla med om det i princip än att leva upp till det (och "mät" det på ett rimligt sätt, vilket jag återkommer till). Men jag tror ändå det är viktigt att uttala detta axiom. Internationell publicering är väsentligt mer än internationalisering av svensk statskunskap; det är vetenskapens kärna. Därför bör vi ta Simon Hix data på allvar.

För den läsare av *Statsvetenskaplig Tidskrift* som (till äventyrs) inte läst Hix artikel så räknar han ut fem rankningsmått för de 100 främsta statsvetenskapliga institutionerna i Europa baserade på publicering i 63 olika tidskrifter under åren 1993-2002. Dessa mått är: kvantitet, bety-

Tabell 1.

Euro-rank	Institution	Kvantitet	Betydelse	Kvantitet/institutionsstorlek	Betydelse/institutionsstorlek	Geomsnitt	Global rank
14	Oslo	42	46	86	77	63	52
20	Aarhus	27	51	114	147	85	78
42	Helsingfors	123	144	111	146	131	123
55	Uppsala	92	99	217	231	160	148
57	Köpenhamn	86	112	207	257	166	155
69	Göteborg	167	176	191	223	190	176
72	Lund	119	137	253	287	199	181
83	Bergen	186	207	206	235	209	195
87	Tartu	264	278	155	175	218	203
93	PRIO, Oslo	178	160	317	294	237	221

delse (impact), kvantitet/institutionsstorlek, betydelse/institutionsstorlek samt geomsnittet av dessa fyra. I tabellen 1 har jag plockat ut siffrorna för 'Global Rank' för dessa mått för de institutioner i Skandinavien och Baltikum som finns med i undersökningen.

Det finns tre uppenbara invändningar man kan ha mot Hix index. Den första, som har relevans för några av hans mått, är hur man räknar storleken på en institution (vilka personer ska inkluderas?). Den andra invändningen är att detta index bara tar hänsyn till tidskriftsartiklar, inte till böcker. För det tredje – språket. Institutioner med engelska som modersmål gynnas av internationella jämförelser.²

Tyngden i det första argumentet har jag svårt att bedöma utifrån Hix artikel och de invändningar han fått. Men eftersom de

två första måtten ovan inte beror på antalet medarbetare på en institution kan vi ändå ha en uppfattning om hur väl vi ligger till internationellt. Att detta index inte tar hänsyn till monografier och artiklar i antologier är en brist, som Hix själv framhåller, och någon borde göra den undersökningen. Men samtidigt kan man fråga sig om det är någon som tror att vi skulle hamna högre om *peer review*-granskade böcker togs med i rankningen? Argumentet bortser från att Hix undersökning jämför hur vi ligger till *inom disciplinen*. Den tredje invändningen, modersmålets betydelse, går naturligtvis inte att bortse från. Men i grunden har vi bara att bita i det sura äpplet: vi måste bli bättre att skriva på engelska. Realistiskt sett finns det inget annat språk som skulle kunna bli den internationella forskningens *lingua franca* och då har vi bara en väg att gå. En väg som för övrigt många svenska naturvetare och medicinare framgångsrikt redan beträtt. Urvalet av institutioner i tabellen ovan är

2. Dessa argument diskuteras av Markus Haverland, Martin Bull och Roberto Espindola i med svar av Hix i *European Political Science* nr 4, 2005.

också gjord med syftet att jäva språkargumentet: ingen kan väl på allvar hävda att osloborna har mycket lättare för engelska än vi i Uppsala eller Göteborg?

Ett allmänare argument mot alla såna här index är att det skulle vara ett "mekaniskt" sätt att bedöma forskningskvalitet. Visst behövs fler bedömningsgrunder än dessa. Men detta argument bortser från att en artikel som publiceras av någon av dessa tidskrifter normalt passerat en noggrann granskning av sakkunniga. Jag har ingen illusion av att dessa granskningar är uttryck för en gudomlig rättvisa. Men det är mitt bestämda intryck, byggt på egen och andras erfarenheter, att granskningar av artiklar ofta görs mycket eftertänksamt och noggrant. Kort sagt är dessa index ljusår från inställningen att "kvalité i det jag skriver, det bedömer jag bäst själv". Det senare är ju faktiskt det vi ger uttryck för när vi skriver i institutionens egen "skriftserie" eller ger ut på förlag som inte har *peer review*.

Hur kan vi då bli bättre och – om uttrycket tillåts – avancera i Hix tabell? Jag vill avsluta med tre ganska operativa förslag. Vi bör fråga oss själva och varandra:

- Varför skriver du inte på engelska?
- Varför siktar du inte på en internationell tidskrift eller ett internationellt förlag?
- Varför deltar du inte mer på internationella konferenser och vistas mer vid utländska universitet?

HANS BLOMKVIST³

3. Docent Hans Blomkvist är verksam vid Statsvetenskapliga institutionen i Uppsala. E-post: hans.blomkvist@statsvet.uu.se

Finansierare och forskare "brain stormade" i Budapest

Vilka möjligheter har samhällsvetare och humanister att få del av EU:s forskningspengar? Vilka behov finns det? Dessa och liknande frågor stod på dagordningen då bland andra Riksbankens Jubileumsfond, The Nuffield Foundation och Volkswagen Stiftung tog initiativ till en workshop med rubriken *The Role of Humanities and Social Sciences in the Future European Research Council*. Mötet som hölls i Budapest i februari i år syftade till "brain storming" om framtida finansieringsstrategier. Bland de svenska forskare som deltog fanns de båda statsvetarna Shirin Ahlbäck-Öberg och Björn Wittrock. På plats i Budapest var också Andrew Sors och Erika

Sparrisgulasch!

På tal om statsvetarens roll, några skytteaner extraknacker i höst som skådespelare i pjäsen Sparrisgulasch på Upsala stadsteater. Leif Lewin, Shirin Ahlbäck Öberg, Katarina Barrling Hermansson, Stefan Olsson och Karl-Oskar Lindgren turas om att agera "statsvetaren" i pjäsen som handlar om makt och demokrati, samarbete, ljumma majoriteter, ansvarsutkrävande och andra centrala statsvetenskapliga frågeställningar. Men, frågar sig vän av ordning, var kommer då sparrisen in, och gulaschen? Handlingen utspelar sig i restaurangmiljö och den centrala frågan är om gästernas beställning avspeglar deras sanna preferenser. Sparrisgulasch spelas som soppteater från urpremiären 15/10 och in i december.